

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 15. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

„Minden ország érdeke, hogy otthon érezzék magukat a kisebbségek”

Martonyi János szerint minden ország érdeke, hogy területén otthon érezzék magukat a kisebbségek, és Magyarországnak is az a célja, hogy a határon túli magyarok a szülőföldjükön találják meg a boldogulásukat, az országnak semmilyen területi követelése nincs. A külügyminiszter az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottságának ülésén kiemelte: bár „a magyar közvélemény túlnyomó része, a magyar politikai elit elfogadta a területvesztést”, mégis „előjön az a gondolat”, hogy Magyarországnak területi igényei lennének. Valószínűleg azért vetődik fel ez még mindig, mert politikai célokra jól lehet használni – mondta. Hangsúlyozta, Magyarország elfogadja a területvesztését, és a szomszédos országoknak tudomásul kell venniük, hogy a területekkel együtt olyan közösségeket is kaptak, amelyek ragaszkodnak ahhoz, hogy az identitásukat közösségként őrizték meg, és az asszimiláció helyett a közösségi integráció a céljuk. Mint mondta, nincs tömeges igény a határon túli magyarok körében az áttelepülésre, és a kedvezményes honosításnak sem lett ilyen következménye. A lehetőség megteremtésével viszont jelentősen megnőtt a magyar állampolgárok száma, ezzel együtt a konzuli feladatok is a jelentősen nőttek. Kifejtette, a külképviseleti hálózat bővítésének első szakaszában ezért a nemzetpolitikai szempontok jelennek meg: remélhetőleg a kormány hamarosan jóváhagyja az eszéki, a melbourne-i, a torontói, a marosvásárhelyi és a nagyváradi konzulátus megnyitását. Martonyi János úgy fogalmazott, „a nemzetnek van külpolitikája”, és téves a külpolitika és a nemzetpolitika szembeállítás. „Bár a nemzet nem nemzetközi jogalany”, Magyarországnak külpolitikája alakításában az összmagarság érdekeit kell figyelembe vennie. Azt mondta: a magyar külpolitika célja a nemzetpolitikai érdekek érvényesítése, és ez nem korlátozódik a szomszédos országokra, a diplomácia egészségének kiemelt feladata. A szomszédos országokkal fennálló viszony alakulásának ugyanakkor meghatározó tényezője a magyar közösségek helyzete, jogaik érvényesülése, és e közösségeknek is érdekük, hogy jó legyen a viszony az országok között, hiszen a konfliktusok következményeit elsősorban ők érzik meg – magyarázta. Kiemelte, a nézeteltérések fő forrása az, hogy Magyarország szerint léteznek közösségi jogok, a szomszédos államok többsége azonban úgy látja, hogy a kisebbségi jogok az egyén védelmére korlátozódnak. Amíg ez a nézetkülönbség fennáll, mindig felszínre törnek majd a viták, hiszen sok érzékeny kérdés a határon túli magyarok helyzetével kapcsolatban ezzel függ össze – mutatott rá.

Közel a félmillióhoz az állampolgársági kérelmek száma

Több mint 422 ezer állampolgársági kérelem érkezett 2011 januárja óta, ebből több mint 203 ezret Magyarországon nyújtottak be. Állampolgársági esküt több mint 340 ezren tettek. A közzétett adatokból kiderül, hogy Romániából 149 449, Szerbiából 46 400, Ukrajnából 10 437, Szlovákiából 161, Nagy-Britanniából 1779 kérelmet adtak be. Izraelből 1060, Németországból 1472 kérelmet regisztráltak. Az állampolgárság szerinti bontásból

az látszik, hogy 283 866 román, 1284 orosz, 76 652 szerb, 50 658 ukrán, 1515 szlovák állampolgár nyújtott be kérelmet. Kanadai állampolgároktól 787, amerikaiaktól 1013 honosítási kérelem érkezett, de adtak be kérelmet Suriname, a Seychelle-szigetek és Omán állampolgárai közül is. A két adatsor közötti különbség abból fakad, hogy igényléseket Magyarországon is be lehet adni, és a határ menti településekről sokan választják ezt a megoldást.

MOGYE: csak részben teljesült a megállapodás

Nem sikerült maradéktalanul betölteni a meghirdetett tanári és tanársegédi állásokat a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) magyar tagozatán: a versenyvizsgán a 15 tanári posztból mindössze kilencet foglaltak el. A tanársegédi állásra jelentkezők esetében ez az arány valamivel jobban alakult, a meghirdetett 17 katedra közül 14-et töltöttek be. A versenyvizsgák eredményeit jóváhagyó szerdai szenátusi ülés után az intézmény rektor-helyettese, Szilágyi Tibor kifejtette, hogy a versenyvizsgákkal nemigen sikerült változtatni a jelenlegi helyzeten, miszerint a magyar tagozat komoly tanerőhiánnyal küszködik. Arra a kérdésre, hogy miért nem sikerült betölteni a meghirdetett állásokat, Szilágyi két okot is megjelölt. Egyrészt egyes jelentkezők már a versenyvizsga előtt visszaléptek, vagy elakadtak a bürokrácia útvesztőiben. Másrészt pedig a vizsgáztatók esetenként vitatható szigora hiúsította meg a felvételt – véli a MOGYE magyar nyelvű oktatásáért felelős helyettes rektora. Mint ismeretes, a magyar tagozat tanerőgondjainak a rendezése része annak a hétpontos megállapodásnak, amelyet a MOGYE román és magyar vezetői – Victor Ponta kormányfő és Ecaterina Andronescu volt oktatásügyi miniszter nyomására – a tavaly ősszel kötöttek meg. Szilágyi Tibor megítélése szerint – minisztériumi jóváhagyással – évente kétszer is lehetne versenyvizsgát hirdetni, Leonard Azamfirei rektor véleménye szerint azonban egy alkalom is elégséges. Legkésőbb az ősszel hirdetik meg újra a betöltetlenül maradt állásokat.

Az utóbbi időben keveset hallani a MOGYE helyzetéről, ennek oka egyrészt az, hogy a megállapodás értelmében az akkreditációs folyamat előrehaladásától tették függővé az önálló magyar kar megalakítását. Másrészt a jelenlegi helyzetben az RMDSZ-nek semmiféle eszköze nincs arra, hogy bármiféle alkupozióra kényszerítse az intézmény vezetőségét, hiszen a kormány a tavalyi hétpontos megállapodással megoldottnak tekinti a problémát, annak ellenére, hogy a hatályos oktatási törvény értelmében a MOGYÉ-n – multikulturális egyetemként – meg kellene alakulnia a magyar karnak.

Tőkés: eredményes munkát végeznek a Demokrácia Központok

Pontos és eredményes munkát végez a magyar állampolgárság megszerzését elősegítő erdélyi Demokrácia Központ - mondta Tőkés László néppárti európai parlamenti képviselő sajtótájékoztatón pénteken Nyíregyházán. A hálózat adatai szerint Székelyföldön eddig

több mint 79 ezer, Közép-Erdélyben 19 ezer, míg a Partiumban 46 ezer kérelmező kérelmét vették át, illetve honosítási dossziéját készítették elő - ismertette a hálózat felügyeletét ellátó Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke a tájékoztatón. Tőkés László tájékoztatása szerint ezek közül körülbelül 100 ezer kérelmező kapta meg kérelmére pozitív választ, Erdélyben pedig eddig mintegy 80 ezren tették le az állampolgársági esküt a konzulátusokon és az erre kijelölt helyeken. A munka nagyobb részét a Demokrácia Központok végzik, amelyek a már elkészített honosítási dossziékat az illetékes magyar hatóságokhoz továbbítják.

Nem kell átszervezés?

Egységes magyar álláspontot kell kialakítani a régióátszervezés ügyében – szögezte le pénteki sepsiszentgyörgyi sajtótájékoztatón Márton Árpád. A háromszéki RMDSZ-es képviselő úgy véli, egységes magyar álláspontot kell külföld és a román közösség felé kommunikálni, mert tapasztalatai szerint az ellentétes véleményeket az RMDSZ ellen használják fel. A politikus üdvözölte, hogy az EMNP régióátszervezési elképzelései közelítenek az RMDSZ meglátásához, azonban szerinte több pontban szükség van tisztázásra. „Az RMDSZ-en belül egységes vélemény, hogy a jelenlegi fejlesztési régiókat nem kell közigazgatási hatáskörrel felruházni” – mondta Márton, aki szerint óriási veszélyt rejt magában, ha az alkotmánymódosításkor elfogadják, hogy a régió a megye utáni közigazgatási szint, anélkül hogy tisztáznák, melyek lesznek ezek a régiók, és pontosan milyen hatásköröket kapnak. „Ez így túl kockázatos kaland, hiszen ha benne lesz az alkotmányban, muszáj lesz kivitelezni, ám sarkalatos törvénnyel bármelyik kormány bárhogy alakíthatja ezeket” – véli a honatya, aki arra is felhívta a figyelmet, hogy ha be is tartja az ország azt a vállalást, hogy a közigazgatási átszervezésről meg kell kérdezni az érintetteket, nem mindegy, hogy kit és hogyan kérdeznek meg. „Ha például 12 Vrancea megyei település lakója eldönti, hogy Kovászna megyéhez akar tartozni, a Kovászna megyeieknek lesz-e lehetőségük, hogy erre nemet mondjanak?” – illusztrálta a kérdésfeltevés fontosságát a politikus.

A régióátszervezés kapcsán immár mindhárom erdélyi magyar politikai szervezet előállt a saját tervezetével, amelyek között nincsenek áthidalhatatlan különbségek. A gond azonban az, hogy kevés rá az esély, hogy a kormányzó szociálliberális szövetség figyelembe veszi akár az RMDSZ véleményét is. Ebben a helyzetben pedig valószínűleg mindhárom szervezet úgy gondolja, hogy nincs égető szükség egyetlen tervezet melletti kiállásra. A bukaresti háttértárgyalások folyamatában egyedül az RMDSZ tudja legalább felmutatni az elképzeléseit, a másik két alakulat tervezete még a román média ingerküszöbét sem éri el. Az RMDSZ-ben egyre inkább az lesz az uralkodó álláspont, hogy inkább az egész folyamatot meg kell akasztani, mintsem a jelenlegi régiókat ruházzák fel közigazgatási hatáskörökkel. Liviu Dragnea, a régióátszervezésért is felelős miniszterelnök-helyettes nemrég kifejtette, hogy várhatóan nyárra áll elő a kormány a saját tervezetével, ám abban egyetértés van, hogy semmiképpen sem etnikai vagy történelmi alapon fogják kialakítani a régiókat. A közvélemény-kutatások szerint egy magyar többségű, nagyjából a Székelyföldet

magában foglaló régió a román társadalom ellenkezését is kiváltaná, így valóban nem esik neheze a kormánynak visszautasítani minden ezzel kapcsolatos felvetést.

Nyilatkozat Vajdaság alkotmányos és törvényes jogainak védelméről

A tartományi parlament várhatóan szerdán hozza meg a Vajdaság Autonóm Tartomány alkotmányos és törvényes jogainak védelméről szóló nyilatkozatot – jelentette be Bojan Pajtić tartományi kormányfő. „A korábban megszerzett jogok is veszélybe kerülnek, ami példátlan a modern európai joggyakorlatban. A nyilatkozat komoly figyelmeztetést jelent majd abban az értelemben, hogy az autonómia elveinek, az alkotmányos és törvényes megoldásoknak a semmibe vétele voltaképpen a jogállamot és az európai demokratikus gyakorlatot gyengíti. Ezzel pedig veszélybe kerül egy felelősségteljes állam stabilitása és normális működése is” – üzent Pajtić, s hozzátette, az eddigi köztársasági hatalomnak „erőt kell merítenie ahhoz, hogy elviselje a kilencvenes évek romlásba döntő Koszovó-politikájának terhét”, és „össze kell szednie az erejét ahhoz is, hogy súlyos, de messzemenő döntéseket hozzon”. „Vajdaság semmiképpen sem lehet holmiféle gyakorlópálya, amelyen nyugodtan kitölthetik a népszerűtlen és kikényszerített lépések feletti dühüket és frusztráltságukat. A tartományi képviselőház soha nem fog ráállni arra, hogy Vajdaság és az itt élő polgárok jogát valamiféle kötetlen társulások szintjére süllyesszék” – írta Pajtić a közleményében. Hozzátette, Vajdaság ugyanakkor teljes mértékben támogatja a köztársasági hatalmat abban, hogy világosan és egyértelműen az európai út felé forduljon, mindenekelőtt azért, mert Európában „az a jó szokás, hogy megvédik a polgárok érdekeit és jogait, s tiszteletben tartják az alkotmányos és törvényes előírásokat”. A vajdasági kormányfő példaként azt hozta fel, hogy nemrégiben „az alkotmányos garanciák megkerülésével” csökkentették azt a keretet, amelynek alapján meghatározzák a Vajdaságnak juttatott anyagi eszközök alsó határát, s hozzátette, a köztársasági kormány alkotmányellenes döntéssel, a tartományi szervekkel való konzultáció nélkül, alkotmányellenes módon kezdett el rendelkezni a tartományi vagyon felett. Pajtić alig jelentette be a Vajdaság alkotmányos és törvényes jogainak védelméről szóló nyilatkozat meghozataláról szóló információt, a Szerb Haladó Párt (SNS) máris élesen elítélte a kezdeményezést. Igor Mirović, a párt alelnöke arra szólított fel minden politikai pártot, a vajdasági polgárokat, hogy erőteljes választ adjanak a nyilatkozat szövegére, és mutassanak rá az állami egység, az alkotmány és a törvény védelmének fontosságára. Mirović szerint a tartományi kormány elnöke Szerbiára nézve a lehető legrosszabb pillanatot választotta e bejelentésére, miközben „az államvezetés óriási erőfeszítéseket tesz az állam egységének megőrzése érdekében”. Mirović kifejtette, az elfogadásra felkínált nyilatkozat Vajdaság állítólagos fenyegetettségére épít, s voltaképpen a vajdasági kormány és Bojan Pajtić próbálkozása arra, hogy sikertelenségekkel és visszaélésekkel teli tizenhárom éves uralmát megpróbálja új fényben feltüntetni, miközben elhárít mindenféle

politikai és egyéb felelősséget Vajdaság jelenlegi helyzetéért. Mint mondta, az SNS mindent meg fog tenni, hogy „Vajdaság magáncélokra való kisajátítása, amelyben a Demokrata Párt, a tartományi kormány és Bojan Pajtić közösen vesz részt, a polgárok akaratából és az ő segítségükkel a politikai múlt részévé váljon”.

Közgyűlést tartott a KMKSZ

Huszonnegyedik közgyűlését tartotta szombaton Beregszászon a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ). A közgyűlés nyilatkozatban szorgalmazza az ukrán nyelvtörvény teljes körű kárpátaljai végrehajtását és a magyar többségű parlamenti választókerület visszaállítását. Elnöki beszámolójában Kovács Miklós hangsúlyozta: a kárpátaljai magyarság drámai küzdelmet, „nemzeti újraélesztési” kísérletet folytat a jelenlegi ellenséges ukrán közegben. A legutóbbi ukrán parlamenti választásokon ez a kísérlet részben negatív eredményt hozott - tette hozzá. A legfontosabb feladat jelenleg az, hogy a kárpátaljai magyarság túlélje az évek óta tartó éles választási helyzetet. A politikus kiemelte: a KMKSZ ebben a helyzetben megállta a helyét, nem adta fel elveit, és nem állt be az ukrán hatalmat kiszolgáló szervezetek sorába, mint tette azt a „nemzetáruló” Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ). Emlékeztetett arra, hogy a KMKSZ nem fog együttműködni az UMDSZ-szel. Kovács örömdetesnek nevezte, hogy a Magyarországon kormányzó Fidesz teljesítette a 2010-es országgyűlési választások előtti ígéretét, lehetővé téve a határon túli magyarok számára az egyszerűsített visszahonosítást. Ugyanakkor bírálta azt, hogy sok, magyarul nem beszélő ukrán állampolgárnak adják meg az anyaországi hatóságok a magyar állampolgárságot. A KMKSZ elnöke bírálta az ukrán államhatalmat, amiért Kárpátalján, megyei szinten nem biztosítja az ukrán nyelvtörvénytörvény rendelkezéseinek a végrehajtását. Kijelentette, hogy a KMKSZ nem adja fel a küzdelmet a legutóbbi parlamenti voksolás előtt felszabdalt magyar többségű parlamenti választókerület visszaállításáért. Beszédében Répás Zsuzsanna, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára hangsúlyozta: a magyar kormány felelősségteljes, megbízható partnerként tekint a KMKSZ-re, amely megalakulása óta következetesen képviseli a kárpátaljai magyarság érdekeit, fáradhatatlanul munkálkodik a közösség megmaradásáért. Hozzátette: a legfontosabb feladat a helyi közösségekre hárul, mert csak a helyi közösségek ereje képes megtartani a magyarságot. Magyarország csak támogatni tudja a helyi erőket, a kezdeményezéseiket, ám az adott közösség szerepe, felelőssége elsődleges. Répás Zsuzsanna kiemelte: a KMKSZ hosszú távon, erejéhez mérten teljesíti az előtte álló feladatokat, sokszor erején felül igyekszik megoldani a problémákat. Megjegyezte, hogy a magyar kormány megbízható partnerként tekint a szövetségre, amely számos kihívással küzd Kárpátalján. Ilyennek nevezte az új, szerinte előremutató ukrán nyelvtörvény alkalmazása kapcsán felmerülő nehézségeket, így a Kárpátalja megyei tanács elutasító döntését a magyar regionális nyelvvé történő nyilvánítását illetően, amellyel a jogszabálynak csak a részleges megvalósítását tette

lehetővé. A politikus a kárpátaljai magyar oktatás egyik legsúlyosabb problémájának mondta, hogy az emelt szintű érettségi vizsgák között nem szerepel választható tantárgyként a magyar nyelv és a magyar irodalom. Mint kifejtette, a magyar kormány következetesen szorgalmazza az ukrán oktatási tárcánál, hogy tegye lehetővé ezeknek a tantárgyaknak a választhatóságát emelt szintű érettségi vizsgatárgyként. Különösen fontosnak nevezte a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola mint nemzeti jelentőségű intézmény szerepét a kárpátaljai magyarság megmaradásának elősegítésében, amiért a magyar kormány kiemelt támogatásban részesíti a főiskolát. A helyettes államtitkár azt ígérte, hogy a magyar kormány a jövőben folytatja a kárpátaljai magyar pedagógusokkal a nagyon eredményesnek bizonyult eddigi együttműködést.

A HMDK megünnepelte fennállásának 20 éves évfordulóját

A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége április 6-án, Pélmonostoron ünnepelte megalakulásának 20. évfordulóját. Az ünnepség díszvendége Kövér László, a Magyar Országgyűlés elnöke volt, köszöntőjében többek között kiemelte, hogy a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége azért jött létre, hogy az emberiség részére megtartsa a magyar nemzetnek azt a közösségét, amely Horvátországban él, és tették ezt akkor is, ha személyes áldozatokat kellett hozni, ha nemcsak saját idejüket, energiájukat, de a pénzüket is fel kellett áldozni. Az Országgyűlés elnöke úgy fogalmazott: le kell győzni magunkban a kételkedést, a kishitűséget, vállalni kell a megszületendő életeteket és a szüleink által ránk hagyományozott legnagyobb kincsünket, a magyar nyelvet. „Tudatosítani kell gyermekeinkben, hogy csak akkor lehetnek jó polgárai bármely országnak, ha hűséges tagjai maradnak a magyar nemzetnek” - tette hozzá. Jakab Sándor, a HMDK elnöke felidézte, hogy a horvátországi magyar állampolgárok, társadalmi szervezetek, egyházi közösségek önkéntes, nemzetiségi alapú társulásaként 1993 áprilisában bejegyzett HMDK azért is jött létre, mert alapítói a délszláv háború idején szükségesnek látták, hogy nemzetiségi oldalról is tolmácsolják a világnak Horvátország igazát. A horvát szabor alelnöke, Milorad Batinić beszédében azt mondta, hogy a HMDK munkája ismert és elismert, és a programjait a jövőben is támogatni fogják. A kerek évfordulót ünneplő magyar közösséget levélben üdvözölte Ivo Josipović horvát köztársasági elnök, Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes, Szili Katalin, a magyar Országgyűlés korábbi elnöke és Tókécs László az Európai Parlament képviselője is.

